

Botkyrka kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Hammerstaskolan
belägen i Botkyrka kommun

Uppföljning av tillsyn i Hammerstaskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Botkyrka kommun under höstterminen 2016. Skolinspektionen fattade den 21 december 2016 beslut efter tillsyn för Hammerstaskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Botkyrka kommun inkom med den 3 maj 2017 samt kompletterande information som inkom till Skolinspektionen den 16 maj 2017.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Föreläggande	2017-10-02

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristen anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Brist avhjälp
Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpas.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att senast den 2 oktober 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Säkerställa att psykolog ingår i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Motivering till bedömning av brist

Botkyrka kommun har i redovisning till Skolinspektionen uppgett att skolledningen vid Hammerstaskolan rekryterar en psykolog som ska ingå i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. En psykolog beräknas börja från höstterminen 2017. Av kompletterande information som kommunen inkommit med framgår att skolan trots ansträngningar inte har lyckats få tillgång till en skolpsykolog under vårterminen 2017. Skolinspektionen kan därmed konstatera att det i dagsläget inte deltar någon psykolog i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på Hammerstaskolan och att tidigare påtalad brist därmed kvarstår.

Motivering till val av verktyg

Då Botkyrka kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Botkyrka kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Botkyrka kommun har i skrivelse till Skolinspektionen redovisat en rad åtgärder som vidtagits för att skapa en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Till dessa hör genomförandet av en utbildning i medling för lärare på skolan i syfte att öka förmågan att lösa konflikter mellan eleverna. Skolan arbetar även med en samtalsmodell vars mål är att stärka elevens egen motivation att genomföra en positiv förändring. Vidare har riktade insatser i form av ett stödprogram genomförts inom en årskurs som haft särskilda bekymmer inom studieron. Programmet innebär att eleverna under ledning av skolans kurator vid tre tillfällen i veckan under vårterminen får träna på olika sociala färdigheter, lära sig strategier för självkontroll och öva sig i att tänka ur olika etiska perspektiv. Under vårterminen 2017 har även ytterligare en rastvärd anställts med särskild inriktning mot årskurser som haft problem med tryggheten.

Skolledningen har också vidtagit mer generellt riktade åtgärder. Till dessa hör åtgärder för att skapa en samsyn hos lärarna kring bland annat tillämpningen av den "konsekvenstrappa" som ska användas när elever bryter mot skolans regler. Vidare har skolan vidtagit åtgärder för att implementera en gemensam förutsägbar lektionsstruktur som skapar tydliga ramar för undervisningen. I detta arbete har specialpedagoger bidragit genom att förbättra lektionernas struktur och gett handledning till lärare både enskilt och i grupp.

Av redovisningen framgår även att rektorn anmäler samtliga fall där en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling till huvudmannen.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionen de tidigare konstaterade bristerna som avhjälpna.

Beslut

2017-05-19

6 (6)

Dnr 43-2016:4993

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

Mårten Petersson
Beslutsfattare

Mattias Ahlquist
Föredragande